

WORKSHOP
NÁBOŽENSTVÍ ÚSTY KAZATELŮ

21 / 22. 6. 2019
PŘEDNÁŠKOVÝ SÁL
PRÁCHEŇSKÉHO
MUZEA V PÍSKU

HISTORICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČR,
PRÁCHEŇSKÉ MUZEUM V PÍSKU,
MUZEUM NÁCHODSKA

A

MUZEUM VYSOČINY PELHŘIMOV, P. O.

POŘÁDÁ V RÁMCI GRANTOVÉHO PROJEKTU
“ZROZENÍ Z OSVÍCENSKÝCH REFORMŮ”

PROGRAM WORKSHOPU

PÁTEK 21. 6. 2019

12:45 _ 13:00 Prezence

13:00 _ 13:10 Uvítání

13:10 _ 14:50 **Zrození z osvicenských reforem. Počátky a konce evangelických kazatelů**

Sixtus Bolom-Kotari

Příspěvek představí projekt výzkumu skupiny tolerančních kazatelů z Uher v procesu formování české společnosti (1781-1870). Seznámí se změnami společenského postavení evangelických kazatelů v průběhu daného období. Zaměří se však také na následný vývoj, a to až do současnosti, včetně fenoménu úpadku významu tradičních církví a autorit obecně. Jakou roli hraje v dané situaci historická zkušenost, kterou jsou církve limitovány?

Střídání pastorů obou tolerovaných církví na telčském panství na konci patrimoniální správy (hloubková sonda)

Eva Melmuková

Význam hloubkové sondy sledující problematiku integrace skupiny tolerančních kazatelů z Uher v procesu formování české společnosti spočívá v mimořádné možnosti pozorovat toto dění v rámci jedné správní jednotky, kde vznikly postupně za specifických okolností tři sbory obou konfesí (dva luterské a jeden reformovaný). Příspěvek by měl přinést jednak bližší vhled do složité problematiky zejména v období první generace, jednak hlubší rozkrytí osudů tří pastorů v zastoupení daných tří tolerančních sborů. Tyto postavy budou vybrány jako reprezentace příslušné skupiny na základě zjištění získaných studiemi především archivních materiálů.

Hmotné (ne)zajištění evangelických kazatelů v první a druhé generaci

Gabriela Krejčová Zavadilová

Příspěvek se zaměří na hmotné zajištění evangelických kazatelů ze strany věřících na přelomu 18. a 19. století, a to jak v první generaci pastorů pocházejících z Uher, tak i v generaci druhé, která již vzešla z domácího prostředí. Sociální postavení kazatelů vycházelo ze společenské prestiže, nikoliv z jejich hmotných prostředků. Byli věřící schopni uživit si své kazatele a existoval rozdíl mezi hmotným zajišťováním kazatelů v první a druhé generaci, i když pro obě generace platila znevýhodnění toleranční doby?

Evangeličtí pastoři v době revoluce a neoabsolutismu

Michal Severa

Revoluce v roce 1848 přinesla zásadní zlom ve společnosti a svým způsobem zasáhla i členy evangelických církví. Nastala příznivější doba a jejich předáci požadovali zrovnoprávnění s katolíky. Kromě toho, že žádali zřízení česko-moravské konzistoře, založení evangelického oddělení na teologické fakultě, tak rovněž sjednocení luteránů a helvetů pod jednu církev. Osobnosti, které se vyprofilovali jako vůdci pohnuté doby (B. V. Košut, Josef Růžička), byli však trnem v oku pro státní úřady, a proto se nepodařilo většinu požadavků naplnit. Díky moravskému helvetskému superintendentovi Samuelu Nagyovi se v srpnu 1848 konala ve Vídni konference zástupců evangelických církví a na základě jejich požadavků bylo vydáno v lednu 1849 tzv. Protestantské provizorium, které sice zrovnoprávnilo evangelíky s katolíky, ovšem definitivní zrušení paragrafů Tolerančního patentu a konečné potvrzení rovnoprávnosti přinesl až Protestantský patent z roku 1861.

14:50 _ 15:20 Přestávka na kávu

15:20 _ 17:00

Evangelické rukopisné modlitební knihy z 19. století

Anna Holešová

Tématem příspěvku je fenomén evangelických rukopisných modlitebních knih z 19. století, které vznikly v rámci evangelické komunity v Čechách a na Moravě. Pozornost je věnována komplexní charakteristice tohoto rukopisného média (z kodikologického, ikonografického a obsahového hlediska), okolnostem vzniku a druhému životu knihy.

Českobudějovičtí evangelíci v archivních pramenech

Vlastimil Kolda

Prioritními prameny pro studium dějin jednotlivých evangelických sborů u nás jsou nepochybně sborové archivy, uložené a opatrované povětšinou samotnými sbory a jen výjimečně deponované ve státních archivech. V nich jsou (nebo by měly být) uloženy zásadní dokumenty z činnosti sborů. Existují však i jiné písemné materiály, dochované mimo tyto sborové archivy, které mohou osudy evangelických sborů a jejich představitelů mnohdy netradičním, byť namnoze jen okrajovým způsobem doplnit. Příspěvek je zaměřen právě na tyto prameny, zasuté často v archivních fondech zcela odlišné provenience a jiného obsahového zaměření. Jeho cílem je upozornit na tyto dokumenty a navést případné badatele a zájemce o historii evangelické církve k archivním fondům a sbírkám, v nichž by sami možná výskyt těchto písemných pramenů nečekali.

Josef Dvořák a paměť uherské misie na Teologii v Pápě

Andor Mészáros

Josef Dvořák byl posledním českým studentem reformované teologie v Pápě. Pocházel z české rodiny žijící v Slavonii a studoval teologii v Pápě v letech první světové války. Už během svého studia začal zkoumat historii uherské misie v rámci vědeckého studentského kruhu spolu s druhým studentem teologie, Gézou Kúrem. Géza Kúr v polovině třicátých let vydal monografii o dějinách česko-uherských protestantských vztazích. Josef Dvořák jako angažovaný badatel česko-uherských vztahů napsal bohatě zdobenou rukopisnou kroniku o dějinách protestantských vztahů, která je cenný dokument reformovaného diecézního archivu v Pápě. Dvořáková kronika je nejenom významným pramenem církevních dějin, ale i důležitou památkou vývoje historické paměti.

Církev anebo církve?

Václav Pospíšil

V dnešním množství různých církví a denominací, kdy navíc vznikají mnohé nezávislé sbory, a ve snaze po jednotě Kristovy Církve vyvstává otázka: Jaký má být výsledný obraz Kristovy Církve? Má to být jedna církev, anebo zachováme různost církví a sborů? Může nám k řešení této otázky dopomoci historická Jednota bratrská, kterou císař Josef II. nepovolil ve svém tolerančním patentu?

17:00 _ 17:30

Závěrečná diskuze

SOBOTA 22. 6. 2019

09:00 _ 10:00

Prohlídka Prácheňského muzea v Písku

10:00

Odjezd na exkurzi do Husitského muzea v Táboře

11:00 _ 12:00

Prohlídka expozice Husité

12:30

Společný oběd

14:30

Návrat do Písku